

तदानीमितरदेवाः तमिन्द्रमन्विष्य तैस्तैर्ऋत्विग्भिः पत्नीसंया-
जपर्यन्ते कर्मण्यनुष्ठिते सति ताननुष्ठाहन्देवान् प्रति समीपे
समानयन् । ते च ऋत्विगूपा देवाः स्वप्रयोजनस्य निष्पन्नत्वात्
पत्नीसंयाजान्तमेव तत् कर्म कृत्वा तत्परित्यज्योद्गताः ॥

तावतापीन्द्रस्यैर्याभावे पुनस्त ऋत्विजः प्रायणीयाख्यामिष्टिं
कृतवन्तः । इत्येतद्दर्शयति । “ते प्रायणीयमभिसमारोहन् ।
तदपद्रुत्यातन्वत । ताञ्क्वञ्चन्त उपानयन् । ते तदन्तमेव
कृत्वोदद्रवन्” इति । अभिसमारोहन्, प्रायणीयाख्यं कर्मा-
भिलक्ष्य देवयजनं प्रविष्टाः । अन्यत् पूर्ववत् ॥

पुनरपीन्द्रस्यैर्यायातिथ्याख्यामिष्टिं दर्शयति । “त आति-
थ्यमभिसमारोहन् । तदपद्रुत्यातन्वत । तानिडान्त उपान-
यन् । ते तदन्तमेव कृत्वोदद्रवन् । तस्मादेता एतदन्ता इष्टयः
सन्तिष्ठन्ते [३] इति । पत्नीसंयाजानामेकविधत्वान्नास्ति तत्र
सन्देहः । शञ्ज्विडयोर्द्विविध्यमस्ति । पत्नीसंयाजेभ्यः पूर्वं होत्रा
शंयुवाकेऽनूच्यमाने आहवनीये परिधीननुप्रहरति । सोऽय-
मेकः प्रकारः । आयुलायनस्तु, पत्नीसंयाजानभिधाय तदूर्ध्वं
शंयुवाकविकल्पमुदाजहार, शंयुवाको भवेन्न वेति । पुरोडा-
शेत्येवमिडापि द्विविधा । तत्र पूर्वमिडान्तत्वं द्रष्टव्यम् ॥

ता एतामिष्टीः प्रशस्य तास्तिस्रः इष्टीर्विधत्ते । “एवम्
हि देवा अकुर्वन्त । इति देवा अकुर्वन्त । इत्यु वै मनुष्याः कु-
र्वन्ते” इति । यस्मादेवमुक्तप्रकारेण देवा अकुर्वन्त । तस्मान्म-
नुष्या अप्यनेनैव प्रकारेण इष्टीः कुर्युः । मध्ये पठितमिति